

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Rodičovská Zodpovědnost – Právo Péče O dítě, Právo Na Styk S Dítětem](#) > France

Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Ve Francii je rodičovská odpovědnost definována jako soubor práv a povinností sloužících zájmům dítěte.

Rodiče vykonávají tato práva a povinnosti do doby, než dítě dosáhne zletilosti nebo se osamostatní.

Rodiče mají povinnost chránit bezpečí, zdraví a mravní hodnoty dětí, vychovávat je a umožnit jejich rozvoj, přičemž náležitě přihlížejí k jejich individualitě.

Odpovídají za zajištění místa obvyklého pobytu dítěte, zejména tehdy, žijí-li odděleně. Musí poskytnout dítěti bydlení, nebo nejsou-li schopni tak učinit, musí zajistit ubytování u třetí osoby.

Matky a otcové mají právo a povinnost dohlížet na děti, musí se o ně starat a uspokojovat jejich každodenní potřeby. Mohou dohlížet na vztahy dětí se třetími osobami s ohledem na jejich věk, či je dokonce zakázat. Musí respektovat právo dětí na osobní vztah s prarodiči.

Rodiče jsou povinni zajistit vzdělávání svých dětí. To zahrnuje školní docházku, odbornou přípravu, morálku a občanský život. Odpovídají za rozhodnutí o náboženské orientaci dítěte, přičemž náležitě přihlížejí k jeho individualitě. Rozhodují o lékařském ošetření, které má být dítěti poskytnuto.

Jelikož matky a otcové vykonávají rodičovskou odpovědnost, jsou rovněž zákonnými zástupci svých dětí a jako takoví je zastupují ve všech občanských věcech a spravují jejich majetek.

Bez ohledu na to, zda vykonává rodičovskou odpovědnost či ne, musí každý rodič přispívat na výživu a vzdělávání dětí úměrně svým prostředkům a potřebám dítěte.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Rodičovskou odpovědnost nesou oba rodiče stejně. Ve Francii byl v roce 1970 zrušen pojem rodičovská moc.

Být nositelem rodičovské odpovědnosti znamená něco jiného než výkon rodičovské odpovědnosti. Rodič může být nositelem rodičovské odpovědnosti, aniž by ji vykonával.

Rodičovskou odpovědnost vykonávají v zásadě oba rodiče společně vyjma případů pozdního uznání otcovství více než rok po narození dítěte (v tomto případě umožňuje společný výkon rodičovské odpovědnosti pouze společné prohlášení u soudu nebo rozhodnutí soudce pro rodinné záležitosti (*juge aux affaires familiales*)). Matka může tudíž vykonávat rodičovskou odpovědnost sama, v zásadě ji však vykonávají oba rodiče společně.

Otcové a matky vykonávající společně rodičovskou odpovědnost vůči dítěti musí rozhodovat společně o všech důležitých záležitostech, jež se ho týkají (změna bydliště, změna školy, chirurgické operace atd.).

Rodiče, kteří mají rodičovskou odpovědnost, nevykonávají ji však, musí být informováni o důležitých rozhodnutích přijatých druhým rodičem, aby mohli vykonávat své právo a povinnost týkající se „dohledu“. Musí být informováni, aby mohli v případě potřeby upozornit sociální služby nebo soud na významné problémy. Mají však povinnost přispívat na výživu a vzdělávání dítěte, a musí proto případně platit alimony na dítě. Soud může rozhodnout, že rodičovská odpovědnost má být vykonávána společně, nebo výlučně.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Nejsou-li rodiče dočasně schopni pečovat o své děti, mohou je svěřit třetím osobám. Mohou rovněž požádat soud, aby na tyto třetí osoby přenesl výkon rodičovské odpovědnosti. Pověření je dobrovolné.

Jestliže rodiče své dítě ohrožují, může soud pro nezletilé, jemuž věc postoupí oba rodiče, nebo jeden z nich, osoba, jíž bylo dítě svěřeno, opatrovník nezletilého nebo sám nezletilý, či státní zástupce nařídít umístění dítěte a předat je do péče třetí osoby nebo službě sociální péče o dítě (*Aide Sociale à l'Enfance*) v rámci pravomoci předsedy regionální rady (*Conseil départemental*).

Pokud rodiče zjevně nejeví zájem o výkon rodičovské odpovědnosti nebo nejsou schopni ji vykonávat zcela či částečně, může jednotlivec, instituce nebo služba sociální péče o dítě, u níž bylo dítě umístěno, nebo rodinný příslušník podat soudu návrh na úplné či částečné svěření výkonu rodičovské odpovědnosti. Na to se někdy odkazuje jako na nucené přenesení výkonu rodičovské odpovědnosti.

Je-li rodičům uloženo ochranné opatření (např. poručenství nebo opatrovnictví), nejsou nutně zbaveni výkonu rodičovské odpovědnosti. V určitých případech může být přesto svěřen výkon rodičovské odpovědnosti nebo opatrovnictví ve prospěch dítěte, jsou-li splněny příslušné podmínky.

Jestliže rodiče zemřeli nebo byli zbaveni výkonu rodičovské odpovědnosti (zejména rodič, který není přítomen nebo není schopen projevit svá přání), je zřízeno opatrovnictví. Je ustanovena rodinná rada, která je složena nejméně ze čtyř osob, jež jsou zvoleny s přihlédnutím k zájmům dítěte, a z jejích členů je zvolen opatrovník a vedlejší opatrovník. Na opatrovnictví dohlíží soudce pro rodinné záležitosti, který jedná jako soudce pro opatrovníky nezletilých osob.

Rodičovská odpovědnost představuje funkci veřejného zájmu. Jedná se o nezczitelné právo. Rodiče se jí nemohou vzdát.

Co se týká výkonu rodičovské odpovědnosti, mohou podávat určité návrhy nebo rozhodnout o tom, že rodičovskou odpovědnost má vykonávat výlučně jeden z obou rodičů, musí to však být v souladu se zájmy dítěte.

Není-li dohodnuto jinak, je k úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti zapotřebí soudní rozhodnutí. Přenesení výkonu rodičovské odpovědnosti na třetí osobu podléhá vždy dohledu ze strany soudu.

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

Rozlukou rodičů nejsou dotčena pravidla týkající se přenesení výkonu rodičovské odpovědnosti. Oba rodiče se musí i nadále starat o své děti a přijímat společná rozhodnutí v zájmu dětí.

Nemohou-li se dohodnout, rozhodne o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti v řízení o rozvodu manželství nebo v řízení o výkonu rodičovské odpovědnosti soudce pro rodinné záležitosti, přičemž vezme v úvahu:

1. praxi, kterou rodiče uplatňovali dříve, nebo dohody, jež byly předtím uzavřeny;
2. názory nezletilého dítěte, je-li vyslechnuto soudcem;

3. schopnost každého rodiče plnit své povinnosti a respektovat práva druhého rodiče;
4. výsledek případných znaleckých posudků, přičemž se přihlíží zejména k věku dítěte;
5. informace získané v rámci šetření nebo protišetření sociálních služeb;
6. fyzický či psychický tlak nebo násilí ze strany jednoho rodiče vůči druhému.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

Rodiče se mohou dohodnout na všech opatřeních, o nichž je třeba rozhodnout v zájmu dítěte, a vypracovat rodičovskou dohodu, a to sami, nebo s pomocí mediátora a/nebo svých právních zástupců.

Poté mohou požádat soudce pro rodinné záležitosti o schválení dohody, která obsahuje úpravu výkonu rodičovské odpovědnosti a stanoví příspěvek na výživu a vzdělávání dítěte, aby byla tato dohoda vykonatelná.

Soudce nemůže dohodu pozměnit a schválí ji, ledaže se domnívá, že nechrání náležitě zájmy dítěte nebo že rodiče neudělili svůj souhlas svobodně. Soudce může vydat rozhodnutí i bez slyšení.

V případě rozvodu dohodou mohou oba rodiče a jejich právní zástupci v dohodě o rozvodu rozhodnout rovněž o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti. Dohodu podepíší oba manželé a jejich právní zástupci po uplynutí doby na rozmyšlenou v délce nejméně patnácti dnů a originál dohody je uložen u notáře, což ji činí vykonatelnou.

Vyjma v případě rozvodu dohodou podle listiny vyhotovené právním zástupcem, která je uložena u notáře, je k zajištění vykonatelnosti dohody mezi rodiči o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti nezbytný úkon soudce.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

Jestliže se rodiče nemohou dohodnout a nechtějí postupovat soudní cestou, mohou se z vlastního podnětu zúčastnit rodinné mediace.

Cílem rodinné mediace je obnovení komunikace mezi rodiči, aby byli schopni dospět k vzájemné dohodě, a to s náležitým ohledem na potřeby každého rodiče, a zejména potřeby dětí. Mediace poskytuje prostor pro diskusi k vyřešení sporu, podporuje vzájemné pochopení a důvěru, a tudíž nalezení praktických řešení s ohledem na rodinné uspořádání i finanční aspekty. Jestliže se rodiče nedohodnou, mohou postoupit věc soudci, a pokud bylo dosaženo dohody, mohou nechat potvrdit dohodu soudcem, nebo ji začlenit do dohody o rozvodu dohodou.

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Rozhodnutí o výkonu rodičovské odpovědnosti přísluší soudcům pro rodinné záležitosti.

Ti mohou výkon svěřit výlučně jednomu z rodičů, nebo rozhodnout o tom, že oba rodiče mají vykonávat rodičovskou odpovědnost společně.

Jestliže se rodiče neshodnou, mohou soudci zmocnit jednoho z nich k přijetí jednorázového rozhodnutí, jež by v zásadě vyžadovalo souhlas obou rodičů, například o přestěhování dítěte, změně školy či operaci.

Soudci pro rodinné záležitosti mohou rovněž zakázat, aby nezletilé dítě opustilo zemi bez souhlasu obou rodičů, zejména pokud hrozí, že některý rodič vycestuje s dítětem do zahraničí a nemá v úmyslu se vrátit, čímž by porušil práva druhého rodiče.

Rozhodnutí o zřízení obvyklého bydliště dítěte na adrese jednoho z rodičů, nebo střídavě na adresách obou rodičů, je obvykle přenecháno soudci. Je-li obvyklé bydliště dítěte zřízeno na adrese jednoho z rodičů, soudce stanoví rovněž právo druhého rodiče na návštěvu a přenocování, nebo pouze právo na návštěvu v denní době.

V případě ohrožení dítěte může soudce rozhodnout, že se rodič s právem na návštěvu bude s dítětem setkávat na určitém místě, tj. na neutrálním místě, kde na setkání mohou dohlížet odborníci. Obvykle se jedná o speciálně zařízené místo se sociálními pracovníky a psychology.

Soudce pro rodinné záležitosti je rovněž oprávněn stanovit příspěvek na výživu a vzdělávání dítěte, který má hradit strana, jež nemá dítě v každodenní péči. Obvykle se jedná o měsíční výživné na dítě, které platí jeden rodič druhému.

8 Jestliže soud rozhodne o svěřením dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

Jestliže soudce rozhodne o obvyklém bydlišti dítěte u jednoho z rodičů, nebylo-li rozhodnuto jinak, vykonává druhý rodič nadále společnou rodičovskou odpovědnost spolu s rodičem, jemuž bylo dítě svěřeno do péče, třebaže dítě nepobývá v jeho domácnosti. Oba rodiče musí všechna důležitá rozhodnutí přijímat i nadále společně. Pokud se nemohou dohodnout, musí záležitost postoupit soudci. Je-li to v zájmu dítěte, může soudce svěřit výkon rodičovské odpovědnosti jednomu z rodičů. Toto rozhodnutí lze učinit, pokud jeden z rodičů není způsobilý, nemá zájem, nelze jej kontaktovat nebo neustále dělá potíže, je-li v zájmu dítěte, aby byla rozhodnutí přijímána bezodkladně.

Rodič, který je zbaven výkonu rodičovské odpovědnosti, si ponechává právo dohlížet na výchovu dítěte a musí být informován o důležitých rozhodnutích dotýkajících se dítěte.

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

Pojem „péče o dítě“ byl ve francouzském rodinném právu v roce 1987 zrušen.

Pojem „společná péče“ (*garde conjointe*) ve francouzském právu lze vykládat v širokém smyslu jako společný výkon rodičovské odpovědnosti, nebo v užším smyslu jako zřízení bydliště dítěte střídavě u každého rodiče (na něž se někdy odkazuje jako na střídavou péči, ačkoli z právního hlediska není tento pojem správný: mělo by se jednat o „střídavé trvalé bydliště“).

Rodiče v zásadě vykonávají rodičovskou odpovědnost společně, aniž by bylo zapotřebí rozhodnutí soudce. Ve francouzském právu je zakotvena zásada společné rodičovské péče. To znamená, že každý rodič hraje v životě a výchově dítěte stejnou úlohu a poskytuje mu potřebnou každodenní péči.

Společný výkon rodičovské odpovědnosti znamená, že rodiče přijímají společně všechna důležitá rozhodnutí dotýkající se dítěte.

Dítě může rovněž pobývat s rodiči na jejich příslušných adresách střídavě po týdnů. To vyžaduje, aby rodiče žili blízko sebe a dobře spolu komunikovali. Střídavé bydliště nutně neznámá stejné rozdělení času.

Rodiče často vykonávají rodičovskou odpovědnost společně, obvyklé bydliště dítěte je však zřízeno u jednoho rodiče, zatímco druhý má právo na návštěvu a přenocování.

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

Soudci pro rodinné záležitosti jsou příslušní rozhodovat ve věcech rodičovské odpovědnosti, které jim mohou být postoupeny jednoduše na návrh podaný soudnímu tajemníkovi společně, nebo pouze jedním z rodičů, nebo obsílkou soudního vykonavatele.

Řízení je ústní a právní zastoupení není povinné. Stranám může být nápomocen právní zástupce nebo mohou být zastupovány právním zástupcem.

V návrhu je třeba uvést příjmení, jméno a adresu stran, nebo případně poslední známou adresu odpůrce. Je v něm uveden předmět návrhu a stručně popsány důvody. Musí být opatřen datem a podepsán osobou, která jej podává, nebo jejím právním zástupcem.

Rodič, který postupuje věc soudci, musí předložit:

- úplnou kopii rodného listu každého dítěte, jehož se návrh týká,
- případná předchozí soudní rozhodnutí,
- kopii průkazu totožnosti rodiče,
- doklad o adrese (např. potvrzení o zaplacení nájemného, účet za elektřinu)

a v závislosti na povaze návrhu kopii posledního platebního výměru, posledního přiznání k dani, posledních tři výplatních listin, doklad o pobíraných dávkách sociálního zabezpečení atd.

Otázka úpravy výkonu rodičovské odpovědnosti může být projednána také v rámci rozvodu. V případě rozvodu dohodou se rodiče musí plně dohodnout. Každý musí mít právního zástupce. Po lhůtě na rozmyšlenou je původní dohoda o rozvodu uložena u notáře a stává se vykonatelnou. Pokud dítě požádá o slyšení, je rozvod projednán u soudu, a dítě je vyslechnuto soudcem nebo osobou, kterou soudce určí.

O ostatních rozvodech rozhoduje soud. Je povinné právní zastoupení.

Nezletilí, kteří jsou toho schopni, musí být vždy vyslechnuti.

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

Je-li věc předložena formou návrhu (*requête*), předvolá soudní tajemník do patnácti dnů od obdržení návrhu odpůrce k soudnímu jednání doporučeným dopisem s dodejkou.

Je-li však v návrhu uvedeno, že adresou odpůrce je poslední známá adresa, vyzve soudní tajemník navrhovatele, aby využil osobní doručení.

Soudní tajemník vyrozumí navrhovatele jakýmkoli způsobem o místě, datu a čase konání soudního jednání.

Soudce pro rodinné záležitosti může o záležitostech rodičovské odpovědnosti rozhodnout rovněž v řízení o rozvodu manželství (viz „Rozvod“).

Soudci pro rodinné záležitosti rozhodují v naléhavých případech o předběžných opatřeních. V řízení o předběžných opatřeních může být věc postoupena prostřednictvím předvolání (*assignation*). Soudce věc prošetří za účasti obou stran na soudním jednání a rozhodne ve formě usnesení, které nepředstavuje pravomocný rozsudek ve věci samé. Řízení o předběžných opatřeních umožňuje soudcům přijmout neprodleně prozatímní opatření do vynesení rozhodnutí ve věci samé. Návrh na zahájení řízení o předběžných opatřeních tudíž umožňuje zachovat jejich práva.

V řízení o předběžných opatřeních může soudce pro rodinné záležitosti nařídít jakákoli opatření, proti nimž není vznesena vážná námitka nebo která jsou vzhledem k existenci sporu opodstatněná. Jelikož se jedná pouze o dočasná opatření, tento postup se využívá jen ojediněle.

V případech, kdy je řádně odůvodněna naléhavost dané věci, může soudce pro rodinné záležitosti, jemuž byla věc postoupena ve formě návrhu, povolit vydání předvolání s datem konání soudního jednání v blízké budoucnosti. V tomto případě soudce rozhodne ve věci samé, lhůty jsou však kratší. Tento postup se využívá velmi často.

Věci mohou být soudcům pro rodinné záležitosti postoupeny také ve zrychleném řízení ve věci samé (*procédure accélérée au fond*), a to v určitých zákonem stanovených případech (v rodinných věcech se to týká protiprávního přemístění dítěte). Věc je postoupena předvoláním a soudce poté neprodleně rozhodne ve věci samé. V těchto případech není třeba předkládat podpůrné důkazy o naléhavosti. Samotná povaha řízení vyžaduje, aby bylo datum stanoveno neprodleně.

V případech domácího násilí mohou být soudci pro rodinné záležitosti rovněž požádáni, aby vydali neprodleně ochranný příkaz podle článku 515-9 a násl. občanského zákoníku (*Code civil*). Nyní musí vydat rozhodnutí do šesti dnů ode dne stanovení soudního jednání (zákon ze dne 28. prosince 2019). Toto ochranné opatření má chránit manžele nebo bývalé manžele, kteří jsou oběťmi fyzického nebo psychického zneužívání, tím, že je zakázán veškerý kontakt mezi nimi a v případě potřeby mezi manželem či bývalým manželem dopouštějícím se násilí a dětmi. V ochranném příkazu soudce stanoví také opatření týkající se výkonu rodičovské odpovědnosti vůči dětem. Může zejména rozhodnout, že rodič, který je obětí zneužívání, je výlučně odpovědný za výkon rodičovské odpovědnosti, zbavit rodiče, který se dopouští zneužívání, práva na návštěvu a přenocování nebo povolit omezené právo na styk na určeném místě.

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

Soudní náklady (odměna právního zástupce, odměna soudního vykonavatele, šetření provedená sociálními službami atd.) může uhradit francouzský stát. Jednotlivcům je právní pomoc poskytována podle jejich majetku. Pomoc může pokrývat veškeré soudní náklady nebo pouze jejich část v závislosti na příjmu žadatele a počtu závislých osob. Žádost je třeba podat kanceláři pro právní pomoc u soudu, který danou věc projednává.

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Proti rozhodnutím soudce pro rodinné záležitosti se lze odvolat do jednoho měsíce, výjimkou jsou rozhodnutí podle článku 481-1 občanského soudního řádu (*Code de procédure civile*) (zrychlené řízení ve věci protiprávního přemístění), proti nimž lze podat odvolání do patnácti dnů.

Proti usnesení soudce pro rodinné záležitosti se lze odvolat do patnácti dnů (řízení o předběžných opatřeních, ochranný příkaz).

Odvolání je třeba podat písemně a je povinné právní zastoupení. Projednává je odvolací soud (*Cour d'appel*).

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

Rozhodnutí soudce pro rodinné záležitosti týkající se rodičovské odpovědnosti jsou vykonatelná automaticky.

V případě nedodržení rozhodnutí soudce pro rodinné záležitosti týkajícího se rodičovské odpovědnosti, pokud má například jeden z rodičů právo na návštěvu a přenocování a druhý rodič mu ve výkonu tohoto práva brání, lze podat stížnost státnímu zástupci (*procureur de la République*) u soudu, v jehož obvodu má dítě bydliště. Bránění druhému rodiči ve výkonu jeho práva na návštěvu a přenocování představuje trestný čin zadržování nezletilého, za nějž lze uložit trest odnětí svobody v délce jednoho roku a pokutu ve výši 15 000 EUR.

Soudci pro rodinné záležitosti mohou kromě opatření, která nařídí, uložit i penále. Penále mohou uložit i bez návrhu, aby zajistili výkon svého rozhodnutí. Pokud to vyžadují okolnosti, mohou uložit platbu penále i v případě rozhodnutí jiného soudce a rodičovské dohody zaznamenané v rámci rozvodu dohodou.

Jestliže rodič závažně nebo opakovaně brání úmyslně výkonu rozhodnutí, dohody o rozvodu dohodou ve formě soukromé listiny podepsané společně právními zástupci, jejíž originál je uložen u notáře, nebo schválené dohody o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti, mohou soudci pro rodinné záležitosti uložit uhrazení občanské pokuty až do výše 10 000 EUR.

Na návrh soudce pro rodinné záležitosti nebo dotyčného rodiče může státní zástupce výjimečně požádat o pomoc policii, aby byl zajištěn výkon rozhodnutí soudce, dohody o rozvodu dohodou nebo schválené dohody o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti, například výkon práva na návštěvu a přenocování.

Podle okolností případu by měl být tudíž návrh podán státnímu zástupci nebo soudci pro rodinné záležitosti, který rozhodnutí vydal.

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti vydaná soudem v některém členském státě jsou ve Francii uznána a vykonatelná, aniž by bylo nutné řízení o prohlášení vykonatelnosti.

Ne všechna rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti jsou však vykonatelná okamžitě, tak je tomu pouze v případě rozhodnutí týkajících se práva na styk a vrácení dítěte. Je třeba předložit osvědčení podle nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (nařízení Brusel IIa). U ostatních rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti se vyžaduje prohlášení o vykonatelnosti vydané na základě příslušného osvědčení.

Ve Francii se návrhy na uznání nebo prohlášení vykonatelnosti cizích usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí na území Francie v souladu s nařízením Brusel IIa podávají předsedovi obecného soudu (*tribunal judiciaire*) nebo jeho zástupci (článek 509-2 občanského soudního řádu). Návrhy podané soudci nevyžadují právní zastoupení.

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

Podle čl. 21 odst. 3 nařízení „může kterákoliv dotčená osoba [...] požádat o vydání rozhodnutí o uznání nebo neuznání rozhodnutí“.

Ve Francii se návrhy na vydání usnesení o neuznání rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti vydaného soudem v jiném členském státě podávají předsedovi *tribunal judiciaire* nebo jeho zástupci.

Návrhy mohou být přijaty pouze z těchto důvodů:

- rozpor s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, přičemž se přihlíží k nejlepšímu zájmu dítěte,
- nevyslechnutí dítěte za předpokladu, že slyšení je základní zásadou řízení v členském státě, v němž se o uznání žádá; nedodržení práva na obhajobu,
- bránění ve výkonu rodičovské odpovědnosti,
- neslučitelnost s pozdějším rozhodnutím ve státě, v němž se o uznání žádá, nebo v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, za předpokladu, že toto pozdější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro jeho uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá,
- nedodržení postupu umístění.

Proti rozhodnutí předsedy *tribunal judiciaire* se lze odvolat.

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

Je-li přítomen mezinárodní prvek (jedna ze stran nebo dítě mají bydliště v zahraničí, cizí státní příslušnost), je třeba nejprve určit, který francouzský soud je příslušný.

Příslušnost francouzských soudů

Podle článku 8 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 jsou o návrzích týkajících se rodičovské odpovědnosti, má-li dítě obvyklé bydliště ve Francii, příslušné rozhodovat francouzské soudy.

Podle čl. 12 odst. 1 nařízení mohou francouzské soudy v případě, jsou-li příslušné rozhodovat o návrhu na rozvod, rozhodovat rovněž o návrzích týkajících se rodičovské odpovědnosti, pokud rodiče vykonávají rodičovskou zodpovědnost společně a pokud výslovně uznali příslušnost francouzských soudů a je to v zájmu dítěte.

Podle čl. 12 odst. 3 nařízení jsou soudy členského státu příslušné k rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti i v jiných řízeních, než která jsou uvedena v čl. 12 odst. 1, v případě, že dítě má silný vztah k tomuto členskému státu, zejména z toho důvodu, že jeden z nositelů rodičovské zodpovědnosti má v tomto členském státě obvyklé bydliště nebo dítě je státním příslušníkem tohoto členského státu, a všechny strany řízení v době zahájení řízení příslušnost soudů výslovně či jiným jednoznačným způsobem přijaly a je to v zájmu dítěte.

Příslušnost soudů v místě dřívějšího obvyklého bydliště dítěte může být prodloužena rovněž v případě, že se dítě přestěhovalo do jiného členského státu před méně než třemi měsíci a spor se týká změny práva na styk.

V článku 13 nařízení je stanoveno, že pokud nelze zjistit obvyklé bydliště dítěte a nelze určit soudní příslušnost podle článku 12, jsou příslušné francouzské soudy, jestliže se dítě nachází na francouzském území a jeho obvyklé bydliště nelze zjistit (dětští uprchlíci nebo přemístěné děti).

Za určitých okolností může být použitelná i jiná mezinárodní dohoda nebo francouzské mezinárodní právo soukromé, což může vést k přijetí příslušnosti francouzských soudů.

Rozhodné právo

V tomto ohledu uplatňuje Francie článek 15 Úmluvy ze dne 19. října 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí. Soudy, které jsou příslušné rozhodovat ve věcech rodičovské odpovědnosti, tudíž uplatňují vlastní právo, nestanoví-li úmluva jinak.

Pokud jsou tudíž francouzské soudy příslušné ve věcech rodičovské odpovědnosti, použijí francouzské právo (*lex fori*).

Jestliže to vyžaduje ochrana nezletilého, použije se výjimečně právo, které má k dané situaci nejužší vztah.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

Poslední aktualizace: 10/08/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.